

ΤΟ ΤΕΡΑΣΤΙΟ ΚΟΣΤΟΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΠΟΥ ΔΕΝ ΠΛΗΡΩΝΟΥΜΕ ΠΟΤΕ

Η **χρησιμοποίηση των περιβαλλοντικών πόρων** αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των περισσότερων **διαδικασιών παραγωγής** ανά τον πλανήτη. **Μεγάλο μέρος του κόστους** αυτού **διαχέεται με άμεσο ή έμμεσο τρόπο** από τον παραγωγικό τομέα σε άλλους φορείς της κοινωνίας και της οικονομίας, **ή δεν καταβάλλεται καθόλου.**

Μία νέα έρευνα του οργανισμού Trucost υπό την αιγίδα του τμήματος Οικονομικών των Οικοσυστημάτων και Βιοποικιλότητας (Economics of Ecosystems and Biodiversity – TEEB) του Περιβαλλοντικού Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών εκτιμά ότι η **αξία του μη αποπληρωτέου φυσικού κεφαλαίου που χρησιμοποιούν οι χίλιοι μεγαλύτεροι παραγωγικοί τομείς στον κόσμο** ανέρχεται στο **αστρονομικό ποσό των 7.3 τρις δολαρίων ετησίως.**

Πρόκειται για ένα κόστος το οποίο αποφεύγει ολοκληρωτικά η παραγωγική διαδικασία, διαχέοντας το σε τομείς εκτός παραγωγής, είτε στο φυσικό περιβάλλον είτε σε άλλους τομείς της οικονομίας.

Η μελέτη του TEEB ερευνά τα οικονομικά δεδομένα που αφορούν την εκμετάλλευση του φυσικού κεφαλαίου και τις **εξωτερικότητες** που απορρέουν από αυτή. Εξετάζει την κατανάλωση δηλαδή των φυσικών πόρων στη διαδικασία παραγωγής,

και τη μεταφορά του κόστους από τον παραγωγικό φορέα σε άλλους δρώντες του οικονομικού συστήματος (π.χ. το παραγωγικό κόστος που μεταφέρεται από την επιχείρηση στον πελάτη, ή το περιβαλλοντικό κόστος το οποίο δεν αποπληρώνεται ποτέ).

Η έρευνα προσπαθεί να εκτιμήσει όσο το δυνατόν ακριβέστερα το κόστος από την χρησιμοποίηση των φυσικών πόρων στην **διαδικασία παραγωγής των 1000 «σημαντικότερων παραγωγικών τομέων» στον πλανήτη**. Το εκτιμώμενο –μη πληρωτέο- κόστος εκτιμάται στα **7,3 τρις δολάρια**, ποσό που ισοδυναμεί με το **13% του παγκοσμίου ΑΕΠ για το 2009**.

Σύμφωνα με τα στοιχεία οι **«εξωτερικότητες» φυσικών πόρων**, το κόστος δηλαδή το οποίο δημιουργείται από την παραγωγή μέσω της εκμετάλλευσης φυσικών πόρων, και διαχέεται έμμεσα ή άμεσα σε άλλους τομείς, **αφορά κατά σειρά:**

- το 38% των συνολικά εκπεμπόμενων ρύπων, (εκτιμώμενο μη αποπληρωτέο/διαχεόμενο κόστος 2,7 τρις)
- το 25% της συνολικής κατανάλωσης υδάτων, (εκτιμώμενο μη αποπληρωτέο/διαχεόμενο κόστος 1,9 τρις)
- το 24% της χρήσης γης,
- το 7% της μόλυνσης της ατμόσφαιρας,
- το 5% της ρύπανσης υδάτων και γαιών, και
- το 1% της συνολικής απώλειας πόρων.

Πρόκειται βέβαια για **“αρνητικές εξωτερικότητες”** με την έννοια ότι ο παραγωγός δεν αναλαμβάνει τις δαπάνες που προκύπτουν από την εκμετάλλευση των φυσικών πόρων, τις οποίες επωμίζεται εξ’ ολοκλήρου είτε το περιβάλλον (με την υποβάθμιση ή/και την καταστροφή του) είτε άλλο μέρος της κοινωνίας (π.χ. οι επιπτώσεις που έχει στην υγεία και την οικονομική κατάσταση των πολιτών η περιβαλλοντική καταστροφή).

Σύμφωνα με την έρευνα αν οι 20 μεγαλύτεροι παραγωγικοί τομείς του πλανήτη κατέβαλλαν το κόστος παραγωγής από την εκμετάλλευση των φυσικών πόρων, το οποίο αποτιμάται σε 3,2 τρις δολάρια, κανείς από αυτούς δεν θα ήταν κερδοφόρος.

Πρόκειται δηλαδή για μία **μονόπλευρη σχέση**, στην οποία το κόστος των χρησιμοποιούμενων πόρων είναι τελείως καταστροφικό για το περιβάλλον και με μηδαμινό κόστος για την παραγωγή, είτε επειδή οι πόροι αυτοί ξοδεύονται ασύστολα με ελάχιστη ή καθόλου αποζημίωση, είτε επειδή το όποιο κόστος μετακυλίεται σε άλλους δρώντες των οικονομικών συστημάτων.

Δείτε εδώ ολόκληρη την έρευνα Natural Capital At Risk – The Top 100 Externalities (pdf)

Πηγές: Grist, Economics of Ecosystems and Biodiversity – TEEB

Φωτό: wikipedia

Άρης Καπαράκης
Συνεργάτης της ΜΚΟ Σόλων
ariskaparakis@gmail.com

18 Απριλίου 2013